

Regionbibliotek Norrbotten

Verksamhetsberättelse 2025

Innehåll

Regionbibliotek Norrbotten Verksamhetsberättelse 2025	1
Utvecklingsinsats: Utveckla och stärka det regionala bibliotekssamarbetet och arbetet med digitalisering för invånarnas tillgång till bibliotekstjänster, litteratur och medier.	4
Bibliotekssamverkan	4
Systemsamverkan.....	5
Temaår Barn och unga.....	6
Regional och nationell samverkan	7
Utvecklingsinsats: Stödja utvecklingen av folkbiblioteket som en öppen och tillgänglig plats för demokrati och delaktighet och som en resurs för ökad hållbarhet.....	10
Mediestrategiskt samarbete	10
Bibliotekets demokratiska uppdrag.....	10
Utvecklingsinsats: Stödja folkbibliotekens arbete med medie- och informationskunnighet för ökad digital delaktighet hos norrbottningarna.....	12
Medie- och informationskunnighet.....	13
Utvecklingsinsats: Stärka det läsfrämjande arbetet för ett ökat intresse för läsning och litteratur.....	14
Läsfrämjandelyftet.....	14
Regional läsfrämjandeplan 2023–2026.....	15
Små barns språkutveckling	15
Samarbeta med Resurscentrum för litteratur	16
Utvecklingsinsats: Utveckla Polarbibblo för barns berättelser och skapande som resurs för barn i Sverige och i Sápmi.....	16
Polarbibblo på romani chib	16
Samarbeta med Resursbiblioteken i Sverige och andra aktörer	17
Utveckling av nationella digitala tjänster	19
Metodutveckling	20
Strategisk kommunikation.....	20
Polarbibblo på jiddisch.....	23
Utvecklingsinsats: Tillgänglighetsarbete.....	23
Kulturenhetens tillgänglighetsgrupp.....	23

Tillgänglighetsnätverk BiN	23
Tillgänglig bibliotekswebb	24
Fortbildning Polarbibblo	24
Tillgänglighetsgranskning Polarbibblo.....	24
Utvecklingsinsats: Kunskap och förnyelse	24

Regionbiblioteket ska stödja folkbibliotekens samarbete, verksamhetsutveckling och kvalitet. Regionbiblioteket leder och samordnar det regionala bibliotekssamarbetet Biblioteken i Norrbotten (fortsättningsvis benämnd som BiN). Regionbibliotekets ska också driva och utveckla Polarbibblo som är en digital biblioteksresurs för barn i hela landet och i Sápmi. Under året arbetade nio medarbetare i verksamheten. Tre personer arbetade med att stödja folkbiblioteksutveckling i Norrbotten och fem personer med Polarbibblo. Verksamheten hade även en kommunikatör. Arbetet utgick ifrån den regionala kulturplanen och den regionala biblioteksplanen.

Utvecklingsinsats: Utveckla och stärka det regionala bibliotekssamarbetet och arbetet med digitalisering för invånarnas tillgång till bibliotekstjänster, litteratur och medier.

Bibliotekssamverkan

Samverkansavtal

Aktivitet: Ta fram nya samverkansavtal mellan Region Norrbotten och kommunerna för bibliotekssamverkan och drift och utveckling av system samt övriga samverkansområden för samarbetet.

Syfte: Bestämma och göra roller och ansvar tydliga för parterna inom BiN för en hållbar bibliotekssamverkan.

BiN är en organisation för bibliotekssamverkan mellan Region Norrbotten och kommunerna. Inom samarbetet finns regionala arbetsgrupper och gemensamma avtal för IT-system, medietjänster och medietransporter. Samarbetet startade 2007 med kommunikation utifrån en gemensam grafisk profil, kommunikationsplan och aktiviteter. 2013 bildades BiN för att utveckla folkbibliotekens system- och mediasamarbete samt det läsfrämjande arbetet. 2013 startade också ett samarbete om Polarbibblo med kommunala redaktörer som tar emot och publicerar barns inskickade bidrag.

Region Norrbotten och kommunerna samarbetar inom projekt och utvecklingsinsatser för en förbättrad biblioteksverksamhet. De samverkansavtal som finns mellan Region Norrbotten och kommunerna behövde uppdateras. Ett förslag till nya samverkansavtal togs fram under hösten och presenterades för kommunerna. Avtalet omfattar områdena organisation, kommunikation, biblioteksdatasystem, bibliotekswebb, digitala medietjänster, bibliotekskatalog, läsfrämjande, mediasamverkan och Polarbibblo. Arbetet med nytt samverkansavtal färdigställs 2026.

AI och bibliotek

Aktivitet: Öka kunskapen om AI och utforska dess användning och betydelse för regionbiblioteket och folkbiblioteken.

Syfte: Ökad kunskap och insatser för en utveckling.

Två personer i verksamheten gick RISE utbildning ”Kom igång med AI” och under året har medarbetare tränat sig att använda AI för olika arbetsuppgifter. Under året tog Region Norrbotten fram interna riktlinjer för användningen av AI och Copilot infördes. Planer finns på fortbildning inom Region Norrbotten 2026. En mediestrategisk plan och med en tvåårig handlingsplan togs fram inom BiN. En aktivitet är att ta fram en gemensam vägledning för inköp och hantering av böcker och andra medier som är skapade med hjälp av AI. Det regionala bibliotekschefermötet den 3 september inleddes med att mötet medverkade på webinarier *AI i bibliotek - Utmaningar och möjligheter när medielandskapet förändras* och som arrangerades av det regionala nätverket ReDig. Chefermötets samtal efter webinarier vittnade om ett stort behov av en policy, och som med fördel kan tas fram i nationell samverkan.

Systemsamverkan

Ny webb för Bibblo.se

Aktivitet: Sluta avtal för service, support och utveckling av ny bibliotekswebb och stödja folkbibliotekens arbete med införande.

Syfte: Förbättrade digitala bibliotekstjänster för Norrbottens invånare.

Under året slöt Region Norrbotten avtal för utveckling av ny bibliotekswebb för BiN. Regionbiblioteket samordnade arbetet med nytt avtal i samarbete med styrgruppen och redaktionen för Bibblo.se. Gotland utvecklar också bibliotekswebb kopplat till biblioteksdatasystemet Koha och samtal fördes med dem om gemensamma behov och samordningsvinster. Implementeringsarbetet fortsätter 2026.

Säkerhetsarbete

Aktivitet: Arbete med en handlings- och kontinuitetsplan för ett systematiskt säkerhetsarbete med biblioteksdatasystem och bibliotekswebb med hjälp av metoden KLASSA.

Syfte: Utveckla och förbättra kommunernas arbete med informationssäkerhet. Identifiera och förebygga åtgärder för att avhjälpa hot och risker.

Regionbiblioteket har lett arbetet med att klassificera biblioteksdatasystemet med hjälp av metoden KLASSA. Det innebär att identifiera och fördela ansvar samt skapa rutindokument för riskklassning av biblioteksdatasystemet. Handlingsplaner arbetades fram om skyddsnivåer, konfidentialitet, hantering av oförutsedda driftstörningar och åtgärder för

informationssäkerhet för att säkra upp och motverka händelser genom en informationssäkerhetsplan. Arbetet fortsätter 2026.

Stödja nationell samverkan för utveckling av Koha

Aktivitet: Stödja nationell samverkan genom att delta i Svenska Koha-nätverket.

Syfte: Bidra till nationell utveckling och kunskap om Koha för Norrbotten.

Regionbiblioteket deltog i nätverket utifrån rollen som avtalsägare för det regionala biblioteksdatasystemet. Inom nätverket fördes samtal om systemutveckling. Nätverket innebär tillfällen för omvärldsbevakning och nya kunskaper vilket bidrog till arbetet med att stödja bibliotekssamarbetets systemgrupp.

Temaår Barn och unga

Barnrättsstrategisk analys

Aktivitet: Göra en pilot med en barnrättsstrategisk analys och handlingsplan i samband med ny barnboksbus i Luleå och stödja Luleå genom att ingå i projektstyrgruppen.

Syfte: Öka och sprida erfarenheter av strategiskt arbete med barnrätt.

En medarbetare gick SKR:s barnrättsstrategutbildning. Syftet med utbildningen var att få övergripande kunskaper om barnkonventionen och metoder för att införa och använda barnkonventionen i verksamheter. Efter utbildningen medverkande regionbiblioteket i en barnrättsstrategisk analys och handlingsplan i samband med ny barnboksbus i Luleå.

Barnbiblioteksforum i Älvsbyn

Aktivitet: Stödja genomförande av Barnbiblioteksforum.

Syfte: Fortbildning, nätverkande och utbyte av kunskaper.

Barnbiblioteksforum anordnas vartannat år och vänder sig till barn- och ungdomspersonal inom BiN. 2025 var Älvsbyn värdkommun och arrangör i samarbete med regionbiblioteket. Inbjudna till mötet var Länsstyrelsen i Norrbotten för att berätta om arbete med barnrätt med koppling till nationella minoriteter. Sorsele bibliotek som gav konkreta tips på hur folkbiblioteken kan arbeta praktiskt med de samiska språken. Polarbibblo höll en workshop om folkbibliotekens behov och användning av webbplatsen.

Kommunicera temaåret Barn och unga

Aktivitet: Planering och genomförande av kommunikationsinsatser inom BiN utifrån temaåret

Syfte: Ökad synlighet av folkbibliotekens verksamhet i Norrbotten.

Under våren genomfördes aktiviteten *Lilla Norrbotten läser* där barn 3-6 år fick genom en omröstning bestämma vilken bok som skulle högläsas på biblioteken i mars/april. Barnen fick rösta på tre titlar; *Trädfesten* av Pernilla Lissmyr, *Vitvivan och Gullsippan* av Pija

Lindenbaum och *Azins längtan* av Peimaneh Mollazehi och Lotta Geffenblad. Valet av böcker gjordes utifrån bibliotekens demokratiuppdrag och barns rätt att göra sin röst hörd. Urvalet gjordes av barn- och ungdomsbibliotekarier i Norrbotten. Barnen kunde rösta på Polarbibblo och på biblioteken. På Polarbibblo fanns även tips om hur vuxna kan prata om demokrati med barn. Under temaåret erbjöds också bibliotek i Norrbotten att låna Polarbibblos maskot som är en uggleträkt i vuxenstorlek. Dräkten kan användas vid aktiviteter och arrangemang för och med barn. Ugglan levererades med material och konkreta tips på hur Polarbibblo kan synas och finnas på biblioteken. Flera bibliotek lånade uggleträkten.

Mellan den 17-21 november kunde unga 13-19 år uttrycka sina tankar, känslor och åsikter om biblioteket. Unga kunde ge både ris och ros genom att skriva antingen ett kärleksbrev eller ett "göra slut-brev" till sitt bibliotek.

Aktiviteten var en del av kampanjen Ordet är fritt! och anordnades i anslutning till Barnkonventionens dag den 20 november. Brevens skrevs på ett särskilt brevpapper med en unik design för kärleksbrev eller göra-slut-brev. Biblioteken planerar att göra en utställning av breven för att visa ungdomars röster och tankar för allmänheten.

Regional och nationell samverkan

Projektet SMALL för bokbussarnas utveckling

Aktivitet: Samarbeta med Västerbotten inom projektet SMALL för bokbussarnas digitala utveckling.

Syfte: Ökad digital kunskap bland folkbiblioteken och stöd till kommunerna.

Se beskrivning av aktiviteten nedan under rubriken *Medie- och informationskunnighet*.

Ordet är fritt!

Aktivitet: Samarbeta med Västerbotten, Västernorrland och Jämtland Härjedalen i satsningen Ordet är fritt! för att synliggöra bibliotekens demokratiuppdrag och arbete för yttrandefrihet och fri åsiktsbildning.

Syfte: Ökad kunskap bland invånarna samt kompetensutveckling för bibliotekspersonalen.

Se beskrivning av aktiviteten nedan under rubriken *Bibliotekets demokratiska uppdrag*.

Kurser om de nationella minoriteterna

Aktivitet: Samarbeta med Västerbotten, Västernorrland och Jämtland Härjedalen för att skapa och kommunicera kurser om de nationella minoriteterna och urfolkets språk, kultur och litteratur.

Syfte: Ökad förståelse och kunskap om nationella minoriteter och urfolket samerna.

Folkbiblioteken ska ägna särskild uppmärksamhet åt de nationella minoriteterna, bland annat genom att erbjuda litteratur på de nationella minoritetsspråken (bibliotekslagen 2013:801). Språklagen och Barnkonventionen är ytterligare lagar som ger riktlinjer för och värnar de nationella minoriteterna och minoritetsspråken. Syftet med kurserna är att ge bibliotekspersonal möjlighet till ökad kunskap om Sveriges nationella minoritetspolitik, den nationella minoriteten och deras historia, språk och litteratur samt få inspiration i biblioteksarbetet med att lyfta minoritetsarbetet. Under året arbetade regionerna med att ta fram kurser om sverigefinska och jiddisch för publicering på Digiteket. Arbetet görs i samarbete med andra som arbetar med nationella minoritetsfrågor, till exempel det judiska ungdomsförbundet, Institutet för språk- och folkminnen (ISOF) och resursbiblioteken för jiddisch och sverigefinska. Kurserna publicera 2026.

Språknätverket Miessie

Aktivitet: Etablera ett samiskt språknätverk, Miessie, med inriktning på de yngsta barnen i samarbete med Västerbotten.

Syfte: Bidra till ökad kunskap om samiska och till arbetet med språkrevitalisering hos yrkesverksamma som möter det samiska språket och kulturen.

Se beskrivning av aktiviteten nedan under rubriken *Små barns språkutveckling*.

Konferens Regional biblioteksverksamhet i landet

Aktivitet: Planera och genomföra den nationella konferensen för regional biblioteksverksamhet den 27–29 augusti i samarbete med Västerbotten, Västernorrland och Jämtland Härjedalen.

Syfte: Bidra till fortbildning för och kontakt och samverkan mellan de regionala biblioteksverksamheterna i landet.

Regional biblioteksverksamhet i landet samarrangerar konferenser för fortbildning och nätverkande. Under 2025 var Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland och Jämtland Härjedalen värdar för konferensen i Åre som hade tema "Fortbildning för folkbiblioteken och den regionala biblioteksverksamhetens roll". En stor del av programmet bestod av dela-lär-tillfällen mellan regionerna. En inbjuden föreläsare var Bodil Jönsson, grundare av *Uppdrag kunskap* som arbetar med att förmedla betydelsen av fakta och kunskapsbaserad information som grundläggande värderingar i en tid av polarisering, propaganda och falsk information.

Samarbeta inom ReDig-nätverket

Aktivitet: Nätverk mellan regional biblioteksverksamhet i landet för samverkan om digitalisering för omvärldsbevakning, erfarenhetsutbyte och utbildningsinsatser.

Syfte: Stärka folkbibliotekens arbete med digitalisering och digital biblioteksutveckling.

Den 13 mars anordnade Internetstiftelsen *Källkritikens dag* i samarbete med ReDig-nätverket, Källkritikbyrån, Mediemyndigheten, FOI, Myndigheten för psykologiskt försvar, Digiteket.se samt högskolor och universitet. Källkritik belystes inom ett antal områden, till exempel att källkritik kan vara en utmaning för många personer, men samtidigt fungera som en motkraft till radikaliserings av unga. Ett annat område som lyftes fram var problemen med användningen av AI för desinformation, det vill säga avsiktligt falsk eller vilseledande information som sprids på ett planerat sätt i syfte att nå en viss målgrupp. Källkritikens roll i AI-samhället var också ett ämne under dagen. ReDig-nätverket samarbetade med att följa upp folkbibliotekens arbete med MIK genom det årliga frågeformulär som samordnas av Digidel.

Samarbeta inom NÄBB

Aktivitet: nätverk mellan regional biblioteksverksamhet i landet för samverkan om biblioteksutveckling för målgrupp barn och unga för omvärldsbevakning, erfarenhetsutbyte och fortbildningsinsatser.

Syfte: Stödja folkbibliotekens arbete för barn och unga.

Nätverket träffas för samtal om aktuella frågor som berör personal som arbetar med barn och unga på regional nivå. Under året har samtal förts kring Barnrätt i praktiken, språk och läsfrämjande och om samarbete för fortbildningsinsatser. En undersökning gjordes av möjliga framtida aktiviteter i regionerna, som en del i omvärldsbevakning och erfarenhetsutbyte.

Samarbeta inom FRB

Aktivitet: Ingå i Föreningen för regional biblioteksverksamhet (FRB) för en samverkan mellan regionerna om biblioteksutveckling i landet och om folkbibliotekens medieförsörjning och tillgång till digitala bibliotekstjänster.

Syfte: Bidra till folkbibliotekens utveckling för att förbättra invånarnas tillgång till medier och digitala bibliotekstjänster.

Under året samarbetade ansvariga för regional biblioteksverksamhet i landet inom FRB. Regionbibliotekschefen i Norrbotten ingick i styrelsen som anordnade medlemsmöten och dialogträffar med bland annat SKR, Kungliga biblioteket (KB) och Svensk biblioteks-förening. Föreningen arbetade med samverkansfrågor och strategiska områden för en biblioteksutveckling i hela landet. Under året fick Kungliga biblioteket ett uppdrag av regeringen att utreda frågan om en nationell plattform för folkbibliotekens utlåning av digitala böcker. Norrbotten ingick i FRB:s arbetsgrupp som förde samtal med KB om uppdraget.

Utvecklingsinsats: Stödja utvecklingen av folkbiblioteket som en öppen och tillgänglig plats för demokrati och delaktighet och som en resurs för ökad hållbarhet.

Mediestrategiskt samarbete

Mediestrategisk plan

Aktivitet: Slutföra arbetet med mediestrategisk plan för BiN och ta fram handlingsplan med aktiviteter.

Syfte: Ökad kunskap bland personalen inom BiN om mediearbetet för fler möjligheter att möta invånarnas efterfrågan och behov av en varierad tillgång till litteratur och medier.

Mediegruppen inom BiN arbetade fram ett förslag till mediestrategisk plan för bibliotekssamarbetet och som antogs av den regionala bibliotekschefsgruppen. Planen ska vara ett verktyg för strategisk utveckling inom gemensamma frågor och ska stärka bibliotekspersonalen i arbetet med att möta invånarnas efterfrågan och behov. En tvåårig handlingsplan togs därefter fram med insatsområden, bland annat att ta fram en gemensam policy och vägledning för inköp och hantering av böcker och andra medier som är skapade med hjälp av AI.

Medietransporter inom BiN

Aktivitet: Undersöka alternativa former för transporter av medier mellan kommunerna.

Syfte: Förbättrad mediesamverkan och hållbara transporter.

Kommunerna har höga kostnader för de gemensamma medietransporterna. Regionbiblioteket kontaktade ansvarig för Region Norrbottens transporter av sjukvårdsmaterial med mera för samtal om möjligheten till en samordning av avtalen i samband med en ny upphandling. Arbetet fortsätter 2026 med att undersöka möjligheten till samordning.

Bibliotekets demokratiska uppdrag

Demokratiutställning

Turnén i Norrbotten för utställningen *Demokrati finns inte – vi gör den!* avslutades i början av året. Den visades i två varianter, en mindre och en större, från november 2023 till januari 2025. Turnén startade i Pajala och Boden och avslutades i Jokkmokk och Luleå.

Utställningen var producerad av Världskulturmuseerna och innehöll interaktiva inslag och material som uppmuntrade till demokratiskt engagemang. Responsen från besökare var positiv. Även skolor besökte utställningen. Några omdömen:

”Utställningen var väldigt uppskattad av våra besökare, som också interagerade med den. Det var roligt att folk i alla åldrar var nyfikna på den, och den väckte tankar hos de flesta som besökte den. Särskilt ungdomar diskuterade utställningen mycket sinsemellan och funderade en del kring den.”

”Vi hade många givande samtal. Demokrativäven var en bra ingång för interagerande och att starta diskussioner.”

”Det var bra att vi också fick tänka till, till exempel när en fyraåring undrar vad ”dremrokrati” är och man ska förklara det på rätt nivå.”

Ordet är fritt!

Aktivitet: Samarbeta med Västerbotten, Västernorrland och Jämtland Härjedalen i satsningen Ordet är fritt! för att synliggöra bibliotekens demokratiuppdrag och arbete för yttrandefrihet och fri åsiktsbildning.

Syfte: Ökad kunskap bland invånarna och fortbildning för bibliotekspersonalen.

Gemensamma webinarier arrangerades av regionerna för folkbibliotekens omvärldsbevakning och fortbildning. Webinarierna var:

25 mars. Susanne Wallman Lundåsen, biträdande professor i statsvetenskap vid Linköpings universitet och verksam vid Centrum för kommunstrategiska studier: *Tillit i förändring? Om vikten av social infrastruktur, tillitens byggstenar och bibliotekens roll.*

9 maj. Lejla Mundzic, Emerga lab och expert på mänskliga rättigheter: *Om att jobba rättighetsbaserat och vad biblioteken kan göra, med utgångspunkt i nationella minoriteter.*

12 maj. Karin Linder: *Positionera biblioteket som en ledande aktör för det fria ordet – så kan du som chef arbeta.* Karin Linder är kanslichef för Journalistförbundet, tidigare generalsekreterare för Svensk biblioteksörening, utredare för Nationell biblioteksstrategi och ordförande för DIK med lång erfarenhet av att diskutera yttrandefrihet och kulturinstitutioners uppdrag.

19 maj. Sveriges riksdags talman Andreas Norlén: *Fri åsiktsbildning och det demokratiska samhällets utveckling - spelar biblioteken någon roll?* Medverkade gjorde även Johannes Sundelin, ordförande för Regionala utvecklingsnämnden inom Region Norrbotten.

16 september. Mattias Beijmo, författare och digitaliseringsexpert, om digital påverkan på institutioner och demokratiska grundprinciper för att destabilisera och skada samhället: *Digital påverkan – om hot mot och försvar av demokratins grundprinciper.*

9 oktober. Maria Öm Martinsson, förändringsledare och kommunikatör, och Philippa Borgh, legitimerad psykolog från Hantera Agera: *Trygga bibliotek: Hur vi påverkas och vad vi kan göra? Fortbildning om påverkan och hot.* Folkbiblioteken är öppna platser dit alla är

välkomna vilket kan medföra risk för påverkan, hot eller situationer som skapar otrygghet för personalen.

Svensk biblioteks förening uppmärksammade de norra regionernas satsning på Ordet är fritt! med en artikel: ["Biblioteken måste stå upp för demokratin" - Svensk biblioteks förening.](#)

Regionbiblioteket medverkade på Svenska Lottakårens programpunkt på Bokmässan i Göteborg för en lansering av *Demokratilådan*. Lådan har tagits fram i syfte att stärka demokrati och mänskliga rättigheter, för upplysning om hur människor kan påverka i en demokrati och om beredskap för vardag, kris och krig. Ungdomar är målgruppen för Demokratilådan och ska stärka deras möjligheter och förmågor att analysera och diskutera samhällsfrågor, men även för att öka kunskapen att söka, tolka, värdera och använda information från olika källor. Demokratilådan har tagits fram genom ett samarbete mellan Norrbotten, Västerbotten och Svenska Lottakåren.

I september anordnade regionbiblioteket en digital utbildning för folkbibliotekspersonal om diskrimineringslagen, normer och värderingar utifrån rollen som anställd inom offentlig verksamhet. Utbildningen genomfördes av Rättighetscentrum Norrbotten för 30 deltagare från 8 kommuner. Utvärderingen visade att det behövs återkommande utbildning för ökad kunskap och en påminnelse om diskrimineringsgrunderna.

Under hösten startade ett arbete med kommunikationskampanjer för Ordet är fritt! riktat till allmänheten för att lyfta bibliotekens demokratiska uppdrag. Mellan den 17 november och 14 december spreds budskap till invånarna för att väcka samtal om yttrandefrihet och tolerans. Syftet var att påminna om bibliotekens roll som öppna, trygga platser för fritt tänkande och åsiktsutbyte, och för fri tillgång till information. Ett pressmeddelande har skickades till regionala medier och nationellt till branschtidningen Biblioteksbladet, Svenska PEN, Amnesty, Olof Palmes Center och Svenska Lottakåren. Utöver uppmärksamhet ledde utskicket till att Svenska PEN hörde av sig med förslag om ett samarbete om en utbildning riktad till folkbibliotekspersonal om det fria ordet och litteraturen, vilket planeras för 2026.

Utvecklingsinsats: Stödja folkbibliotekens arbete med medie- och informationskunnighet för ökad digital delaktighet hos norrbottningarna.

Medie- och informationskunnighet

DigidelCenter

Aktivitet: Verka för att fler DigidelCenter inrättas i Norrbotten, i samarbete med Näringslivs- och samhällsplaneringsenheten.

Syfte: Stärka digital delaktighet och kunskap bland invånarna och bidra till att minska andelen människor som upplever sig vara i ett utanförskap.

På ett DigidelCenter får kommunens invånare tillgång till både teknik och vägledning för att kunna använda internet på ett säkert och medvetet sätt. Stöd gavs till Arvidsjaur, Piteå och Älvsbyns inom arbetet med projektansökan för att skapa DigidelCenter i kommunerna. Kommunerna fattade beslut om att pausa arbetet under 2025. Regionbiblioteket kommer att ge fortsatt stöd men är beroende av det beslut som tas kommunerna om det fortsatta arbetet.

Projektet SMALL för bokbussarnas utveckling

Aktivitet: Delta i projektet SMALL (Smart Livskraftig Landsbygd) och samordna arbetet för att stödja kommunernas bokbussutveckling.

Syfte: Stärka bokbussarnas arbete för fler digitala insatser till invånarna och för en förbättrad digital samhällsservice. Stärka folkbibliotekens arbete med bokbussen som en del i totalförsvaret i händelse av kris eller krig.

Regionbiblioteket deltog i projektet SMALL (Smart Livskraftig Landsbygd), ett EU-projekt i samarbete mellan Luleå tekniska universitet (LTU), Region Norrbotten och Region Västerbotten. Ett av delprojekten inom SMALL är utvecklingen av bokbussar som servicepunkter för landsbygden. I delprojektets strategiska råd ingår bland annat Kungliga biblioteket. Under året gjordes insatser för att stödja och fortbilda bokbusspersonal inom arbetet med digital delaktighet samt lyfta bokbussens roll i beredskapsarbetet. Norrbotten och Västerbotten genomförde en gemensam bokbussträff i Älvsbyn i juni i samarbete med Länsstyrelsen, Lottakåren och LTU. Bokbussarna var på plats för att erbjuda studiebesök. Föreläsningar hölls om digitala betaltjänster, beredskap och forskning om digital inkludering i glesbygden. Personal berättade att det bland annat anordnats läsfrämjande insatser, teater, trolleri, konstutställningar, digitala stödhandledningar på bussturerna. En uppskattad utvecklingsinsats var den energilåda med olika mätinstrument för hemlån som delades ut inom projektet till bokbussarna. En buss hade över 100 personer i kö för lån av energilådan.

Bidra med utvecklingen av lärplattformen Digiteket

Aktivitet: Enligt överenskommelse med Kungliga biblioteket bidra med innehåll till Digiteket utifrån regionens förmåga.

Syfte: Förbättrad lärplattform vilken stärker folkbibliotekens kompetensutveckling.

Regionbiblioteket har i samarbete med regioner och andra parter arbetat med kurser på Digiteket om sverigefinska och jiddisch, kurserna ska publiceras 2026. Sedan tidigare finns kurser om de samiska språken och romani chib. En artikel togs fram om hur Kiruna stadsbibliotek arbetar med högläsning i samarbete med Resurscenter i Kiruna, en daglig verksamhet inom LSS där personer med funktionsnedsättningar arbetar.

Länkar till artikel och kurser på Digiteket:

[Spegling i litteraturen under högläsning på Resurscenter - Digiteket](#)

[Urfolket samerna – litteratur, språk och kulturhistoria - Digiteket](#)

[Romska minoriteten - litteratur, språk och kulturhistoria - Digiteket](#)

Utvecklingsinsats: Stärka det läsfrämjande arbetet för ett ökat intresse för läsning och litteratur.

Läsfrämjandelyftet

Samordna nätverket för barn och unga inom BiN

Aktivitet: Samordna nätverksmöten och samordna och uppdatera padlet (digital anslagstavla) med metoder för arbete med de yngsta barnen.

Syfte: Ökat erfarenhetsutbyte, utvecklingsarbete samt metodutveckling inom BiN.

Regionbiblioteket samordnade nätverket under året och bjöd in till digitala träffar för samtal om biblioteksutveckling och utbyte av metoder och erfarenheter. Nätverket har samplanerat aktiviteten *Lilla Norrbotten läser - Temaår Barn och unga* för barns delaktighet utifrån bibliotekens demokratiuppdrag och barns rätt att göra sin röst hörd. Polarbibblo deltog också i planering och genomförande av *Lilla Norrbotten läser*. Polarbibblo har medverkat på nätverksträffar för information och samtal om webbplatsen och folkbibliotekens arbete med målgruppen barn.

Kurs om planer för läsfrämjande

Aktivitet: Arbeta om materialet om planer för läsfrämjande för att läggas in på den nationella lärplattformen för spridning.

Syfte: Ökad kunskap hos folkbiblioteken om arbete med att ta fram en läsfrämjandeplan.

Inom ett regionalt läsfrämjandeprojekt togs ett metodmaterial fram om hur folkbibliotek kan arbeta med att ta fram läsfrämjandeplaner för verksamheten. Materialet har använts av bibliotek i Norrbotten. Materialet kan spridas till andra bibliotek men behöver omarbetas. Arbetet med kursen fortsätter 2026.

Läsfrämjandelyftet

Aktivitet: Följa upp arbetet med Läsfrämjandelyftet genom samtal med kommunerna.

Syfte: Ett underlag för det fortsatta arbetet med att stödja folkbibliotekens läsfrämjandearbete.

Läsfrämjandelyftet 2022–2024, ett nationellt projekt med stöd av Statens kulturråd, följdes upp genom ett frågeformulär till folkbiblioteken och intervjuer med folkbibliotekscheferna i kommunerna. Underlaget kommer även att användas i samband med arbetet med att ta fram en ny regional biblioteksplan.

Regional läsfrämjandeplan 2023–2026

Temaår Barn och unga

Aktiviteter: Sagostundsvecka, Barnbiblioteksforum, Kampanjer om Barnrätt och demokrati, Pilot med barnrättsstrategisk analys och handlingsplan.

Följa upp och uppdatera planen.

Syfte: Stödja kommunernas strategiska arbete med planering och uppföljning av det läsfrämjande arbetet.

Se beskrivning av aktiviteterna ovan under rubriken *Temaår Barn och unga*.

Projekt Äldre läser

Aktivitet: följa projektet och samordna information och kommunikation till deltagande folkbibliotek. Initiativtagare och projektägare är Läsrörelsen.

Syfte: bidra till folkbibliotekens läs- och litteraturfrämjande arbete för målgruppen äldre.

Samtal fördes med Läsrörelsen om deras ansökan. Regionbiblioteket bidrog med idéer och synpunkter som referens. Läsrörelsens ansökan avslogs och aktiviteten genomförs eventuellt 2026 beroende på deras fortsatta arbete. Intresserade kommuner 2025 var Kiruna, Övertorneå, Haparanda, Arvidsjaur, Luleå/områdesbibliotek.

Små barns språkutveckling

Språknätverket Miessie

Aktivitet: Etablera ett samiskt språknätverk, Miessie med inriktning på de yngsta barnen i samarbete med Västerbotten.

Syfte: Bidra till ökad kunskap om de samiska språken och till arbetet med språkrevitalisering bland yrkesverksamma som möter det samiska språket och kulturen.

I mars tog Regionbibliotek Norrbotten över stafettpippen från Västerbotten för fortsatt arbete med projektet språknätverk Miessie vars mål är att bilda nätverk mellan vuxna som ska främja språkutvecklingen på samiska för de allra yngsta barnen inom sitt yrke. Ett

webbinarium anordnades i maj för folkbibliotekspersonal i Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland, Jämtland Härjedalen och Dalarna. Deltagarna fick ta del av hur den samiska avdelningen på Charlottendals förskola i Luleå arbetar med samiska språk. Inga Kuoljok, samisk hälsovägledare och länskoordinator för Region Norrbotten, informerade om arbetet med samisk hälsa. Anne Kuhmunen, rektor och modersmåls lärare i samiska språk inom Arjeplogs kommun berättade om det strategiska arbetet med samisk kultur och språk riktat mot för- och grundskola. I november besökte regionbiblioteket folkbiblioteken i Gällivare och Kiruna för samtal och kunskapsutbyte, bland annat om projektet *Samisk kultur genom litteratur i Gällivare* vilket vänder sig till alla åldrar. Det blev även besök på den samiska förskolan i Kiruna och Kiruna stadsbibliotek. En ansökan lämnades in till Kulturrådet för ett gemensamt samiskt Bokstartsprojekt 2026–2029 mellan regionerna i Norrbotten, Västerbotten, Västernorrland, Jämtland Härjedalen, Dalarna samt med Sametinget. Projektet godkändes och Region Västerbotten blir projektägare.

Samarbeta med Resurscentrum för litteratur

Projekt Litteratur i rörelse

Aktivitet: Genomföra projektet Litteratur steg 1 för spridning av litteratur på platser där det saknas naturlig tillgång till litteratur, tidigast hösten eller 2026.

Syfte: Främja läsningen genom att engagera läsare att dela sina läsoplevelser lokalt och digitalt för att sprida läsglädje.

Planering gjordes och material togs fram. Aktiviteten har pausats i och med personalförändringar men ska återupptas 2026.

Utvecklingsinsats: Utveckla Polarbibblo för barns berättelser och skapande som resurs för barn i Sverige och i Sápmi.

Polarbibblo på romani chib

Aktivitet: Slutföra romska dialoger och intervjuer för underlag och synpunkter och påbörja införandet av romani chib på webbplatsen.

Syfte: Romska sidor byggs på Polarbibblo för att få romska användare till webbplatsen och därmed bidra till barns skapande och språkutveckling.

I början av året färdigställdes förstuderapporten om hur Polarbibblo kan införa romani chib på webbplatsen. Rapporten bygger på samtal med romska barn, vårdnadshavare, bibliotekspersonal, romska föreningar och organisationer i landet. Några slutsatser var att det är viktigt att lansera webbplatsen på flera av romani chibs varieteter samtidigt om än med begränsat innehåll. De fem språk som förstudien rekommenderar är arli, kaale,

kelderash, lovari och resande romani. Sedan byggs sidorna upp gradvis med mer innehåll. Inledningsvis är det prioriterat att ta fram språkspel, ljud och möjligheten att rita. I april besökte Polarbibblo resursbiblioteket för romani chib i Malmö för samtal om konkreta frågor kopplade till införandet av fem romska varieteter på webbplatsen.

En romsk processledare var anlitad under året för att vara en resurs och kunskapsstöd i arbetet. Processledaren genomförde en workshop med Polarbibblo och upphandlad kommunikationsbyrå som en kickstart för arbetet med romani chib. Under dagarna diskuterades ledstjärnor i arbetet, språkdjur, innehåll, språkarbetare, kommunikation och samverkan.

Varje enskilt språk på Polarbibblo har ett eget språkdjur. Fem olika språkdjur för de romska varieteterna togs fram genom att barn röstade på Polarbibblo eller i bibliotek och andra platser i samarbete med romska samarbetspartner. Drygt 60 romska barn i hela landet var med och röstade på vilket språkdjur som ska vara symbol för deras romska varietet. Röster kom in från barn med kopplingar till alla de fem språken.

Polarbibblo arbetade med att kontraktera personer med språkkunskaper i romani chib för översättningar av innehåll till webbplatsen och det kom in många intresseanmälningar vilket var positivt. Lansering av romani chib på Polarbibblo planeras att ske 2026

Kulturrådet avlog regionbibliotekets ansökan inom bidraget ”Utvecklingsbidrag till regional kulturverksamhet” för införandet av romani chib. En ansökan lämnades sedan in till Kulturrådet inom bidraget ”Mera läsning” för utveckling av läsfrämjandearbete vilken beviljades.

Under året fick Polarbibblo stöd av Kungliga biblioteket för utvecklingen av romani chib. I november lämnades en ny ansökan in för 2025–2026 vilken beviljades. Bidraget från Kungliga biblioteket omfattar även samarbete med landets övriga resursbibliotek för de nationella minoriteterna.

Samarbeta med Resursbiblioteken i Sverige och andra aktörer

Samarbeta med Finlandsinstitutet

Aktivitet: Skapa filmatiserade boktips samt test av handledning och aktiviteter.

Syfte: Mer material skapat av barn. Utveckling av metoder till Metodbanken.

Samtal fördes med resursbiblioteket för finska om gemensamma kommunikationsinsatser i syfte att nå fler sverigefinnar. På grund av personalförändringar fanns det liten möjlighet att samarbeta med gemensamma aktiviteter.

Dock gjordes insatser på sociala medier och Finlandsinstitutet skickade tryckt material från Polarbiblo till finska bokcirkel runt om i landet. Finlandsinstitutets barnbibliotekarie delade även ut material då hen mötte sverigefinska barn under hösten 2025.

Samarbeta med Samiskt språkcentrum och Tjállegoahte

Aktivitet: Genomföra skrivtävlingen Tjále Sámen och illustrerad almanacka på samiska språk.

Syfte: Stärka de samiska språken och bidra till arbetet med läs- och skrivfrämjande bland barn och unga.

De två skrivtävlingarna på samiska språk som anordnades 2023 och 2024 var mycket uppskattade med ett stort intresse och deltagande av barn och unga. Skrivtävlingen har utvecklats till en återkommande aktivitet av Polarbiblo, Samiskt språkcentrum, Samernas bibliotek och Tjállegoahte – Författarcentrum Sápmi. Vinnarna i den andra samiska skrivtävlingen publicerades i form av en läsårsalmanacka och de dikterna illustrerades av konstnären Sunna Kuoljok. I februari genomfördes en släppfest på Samernas bibliotek med mingel, utställning och diktuppläsning.

Samarbetet med skrivtävlingar fortsatte under hösten med en ny satsning för att främja de samiska språken. Temat var Sápmis hjältar och bidragen skulle utformas i serieformat med både text och bild. De vinnande bidrag presenterades under Giellavahkku och kommer sedan att samlas i ett seriemagasin illustrerad av Emil Juuso, samisk konstnär. Under Jokkmokks Vintermarknad 2026, på Samernas bibliotek, presenteras magasinet ”Sápmis hjältar” till deltagarna av tävlingen och vinnarna tilldelas priser.

Alla inskickade bidrag finns publicerade på Polarbiblo: [Tjále sámen - Polarbiblo](#)

Samarbeta med Samernas bibliotek

Aktivitet: Utveckla en språkarena för barn och unga där man arbetar läs- och skrivutvecklande med olika aktiviteter.

Syfte: Stärka de samiska språken och bidra till arbetet med läs- och skrivfrämjande bland barn och unga.

Polarbiblo samverkade med Samernas bibliotek och Samiskt språkcentrum under Giellavahkku och en workshop för ungdomar hölls. Workshopen handlade om att skapa memes och dessa blev sedan tryckta kort. Tillfället skedde på samiska tillsammans med Östra skolans elever i Jokkmokk som kom till biblioteket för att delta tillsammans med sina pedagoger. 34 ungdomar deltog och skrev på samiska, ett kreativt skapande med bilder och ord. Ungdomarnas memes formgavs sedan och trycktes i liten upplaga och kan sättas upp på vägg, hänga i EPA:n eller där de önskar att de ska synas. Arbetet skedde under den samiska språkveckan, Giellavahkku, som alltid infaller vecka 43. kom till biblioteket för att delta tillsammans med sina pedagoger. Språkstödet gjorde att alla ungdomar kunde

vara med och skriva egna memes. En meme är en idé, bild, video eller uttryck som sprids snabbt och viralt över internet, ofta med humoristisk eller satirisk innebörd.

Polarbibblo har även samarbetat med Samernas bibliotek inom skrivtävlingarna Tjále Sámen, se ovan under rubriken *Samarbeta med Samiskt språkcentrum och Tjállegoahte*.

Samarbeta med resursbiblioteket för meänkieli

Aktivitet: Ta fram Minnapaketet och medverka i det bokråd som drivs av resursbiblioteket för meänkieli.

Syfte: Stärka meänkieli och bidra till arbetet med läs- och skrivfrämjande bland barn och unga.

I samarbete med resursbiblioteket togs ett Minnapaket fram som lanserades i februari. Paketet bestod av en filmad högläsning av författaren Mona Mörtlund med en av hennes Minnaböcker på meänkieli och svenska samt kringmaterial för barn och vuxna att använda tillsammans med berättelsen. Därtill togs ett unikt sällskapsspel fram, Minnaspelet, i både fysisk och digital form. Innan tryck testades spelet av bibliotekspersonal, modersmåls lärare, barn och föräldrar. Spelet bygger på ord och bilder från fem Minnaböcker och kan spelas på olika nivåer av barn mellan 4–10 år. Intresset var stort för Minnaspelet, större än det fanns spel att skicka till förskolor, skolor åk 1–3 samt bibliotek i de nio förvaltningskommunerna i landet. Spelet, och annat material, finns på Polarbibblos webbplats för utskrift så att alla kan ta del av detta unika material. Det kom mycket positiv respons från bibliotek, lärare, privatpersoner.

Polarbibblo har deltagit i det bokråd som leds av resursbiblioteket för meänkieli. Under sommaren besökte Polarbibblo även två meänkieliläger på Seskarö och i Suaningi och där jobbat med berättande och foto.

Samarbeta med det romska resursbiblioteket

Aktivitet: Samarbeta i samband med förstudiearbetet och vid införandet av romani chib på Polarbibblo.

Syfte: Kvalitativt underlag för fortsatt arbetet på Polarbibblo och stärkt samverkan med resursbiblioteket.

Se beskrivning av samarbetet ovan under rubriken *Polarbibblo på romani chib*.

Utveckling av nationella digitala tjänster

Aktivitet: Föra dialog med regioner i landet om samarbete för drift och utveckling av nationella digitala bibliotekstjänster för barn och där Polarbibblo ingår.

Syfte: En hållbar och utvecklad infrastruktur för folkbibliotekens digitala tjänster riktade till barn.

Under året har regionbiblioteket fört samtal med andra regioner om den nationella utvecklingen av digitala tjänster för barn. Samtal har särskilt förts med Västra Götaland som driver webbplatsen Barnens bibliotek vilken används av folkbibliotek i landet. Samtal har även förts med Kungliga biblioteket inom det uppdrag som de har fått av regeringen som handlar om att undersöka möjligheten att skapa en nationell digital plattform för folkbibliotekens digitala böcker. Regionbiblioteket har framfört att barns digitala bibliotekstjänster ska ingå i en samlad nationell utveckling och satsning på bibliotekstjänster för barn och som används av folkbibliotek.

Metodutveckling

Aktivitet: Utveckla Polarbibblos sida med material och metoder (Polarbibblomaterial) för barns läsning, skrivande, skapande och språkutveckling.

Syfte: Ökad användning av Polarbibblo som en resurs för bibliotekspersonal, lärare och andra förmedlare. Stärka kommunernas arbete för barn på språken.

Polarbibblo medverkande på Barnbiblioteksforum som arrangeras vartannat år för och med barn- och ungdomspersonal inom BiN. Polarbibblo höll en workshop om folkbibliotekens behov och användning av webbplatsen och sidan med metodmaterial i syfte att fånga upp inspel och idéer för det fortsatta utvecklingsarbetet på Polarbibblo.

För att bättre kunna möta folkbibliotekens behov av metoder och material inleddes ett arbete i slutet av året för en undersökning i Norrbotten om bibliotekens tillgång till teknisk utrustning för barn i barnbiblioteksrummet, om bibliotekens metoder att möta barn samt deras behov av material.

Sidan med metodmaterial på Polarbibblo har strukturerats om och uppdateras med jämna mellanrum för att möta bibliotekens behov av aktuellt material inom verksamheten och av material på de nationella minoritetsspråken. Materialet hjälper folkbiblioteken att uppfylla bibliotekslagen och arbetet med de prioriterade målgrupperna.

Se även aktiviteter under områdena samarbete med resursbiblioteken i landet.

Strategisk kommunikation

Kommunikationsinsatser och aktiviteter

Aktivitet: Insatser och aktiviteter utifrån strategisk plan och prioriteringar samt delta på strategiskt utvalda mässor och konferenser.

Syfte: Ökad kännedom om och användning av Polarbibblo.

Det totala antalet besökare på Polarbibblos webbplats ökade under 2025 med 60 % (181 537) jämfört med 2024 (113 367) vilket var en oväntat stor ökning. Alla språk på Polarbibblo

hade ökade besöksiffror varav svenska var störst, vilket också var väntat. Det totala antalet sidvisningar har ökat med 30 % från 318 372 år 2024 till 414 490 år 2025.

Kommunikationsarbete har gjorts i sociala medier, via nyhetsbrev och genom annonsering. Ett arbete har även gjorts genom enskilda kontakter med personer, organisationer och andra samt genom att delta i nätverk och träffar under året.

I samarbete med resursbiblioteket togs ett Minnapaket fram som lanserades i februari. Paketet bestod av en filmad högläsning av författaren Mona Mörtlund med en av hennes Minna-böcker på meänkieli och svenska samt kringmaterial för barn och vuxna att använda tillsammans med berättelsen. Därtill togs ett unikt sällskapsspel fram, Minnaspelet, i både fysisk och digital form. Intresset var stort för Minna-spelet, större än det fanns spel att skicka till förskolor, skolor åk 1–3 samt bibliotek i de nio förvaltningskommunerna i landet. Det kom mycket positiv respons från bibliotek, lärare, privatpersoner. Minnapaketet kommunicerades brett genom exempelvis utskick av fysiska vykort till bibliotek och skolor i förvaltningskommunerna, annonsering och tävling på sociala medier samt pressmeddelande.

Redaktionen har utifrån teman skapat innehåll och aktiviteter på webbplatsen och som har kommunicerats till vuxna i barns närhet och till professionella som arbetar med barn. Som exempel genomfördes Sommarutmaningen under tio veckor, och med lika många teman. Barn från hela landet skickade in över 150 egentagna fotografier. Bilderna användes sedan för aktiviteten Bildberättelser där barn kan skriva dikter, berättelser eller andra texter till bilder.

Nedan ges beskrivning av ett urval av särskilda kommunikationsaktiviteter som gjordes under året.

Polarbibblo medverkade i en tidningsbilaga som var framtagen av Länsstyrelsen i Stockholm och Sametinget för att lyfta fram de nationella minoriteterna och urfolket samerna och det minoritetspolitiska arbetet. Bilagan distribuerades med Dagens samhälle och Dagens Nyheter under februari och nådde cirka 500 000 prenumeranter. Annonsen om Polarbibblo togs fram i samarbete med Region Norrbottens strateg för området nationella minoriteter.

I maj deltog Polarbibblo på Svensk biblioteksförnings branschkonferens Biblioteksdagarna i en gemensam monter med Barnens bibliotek för att synliggöra de två digitala bibliotekstjänsterna för barn. Det var en bra form av samverkan för att nå bibliotekspersonal med uppdrag att arbeta med barn som målgrupp.

Under året startade arbete med digitala kafferep för bibliotekspersonal för att öka kännedomen om webbplatsen och för att berätta om vad som är aktuellt på Polarbibblo. På kafferepen lyftes även det Polarbibblomaterial som finns på webbplatsen för personal

att använda i verksamheterna och med förslag på aktiviteter att ha på biblioteket. Kafferep kommer även att erbjudas under 2026.

En särskild ugglemaskot i vuxenstorlek togs fram för utlån till bibliotek och andra som anordnar läs-, språk- och skrivfrämjande aktiviteter för och med barn. Ugglan lånades av fem kommuner och fick träffa närmare 500 barn och vuxna i Norrbotten, bland annat i Arjeplog, Arvidsjaur, Luleå och Piteå. Ugglan var ett fint inslag i folkbibliotekens arrangemang för möte med barn om bibliotek, litteratur, läsning och skrivande.

Polarbibblo skapade en ingång till BRIS på webbplatsen som en hjälp och ett stöd till barn att på ett enkelt sätt få information om hur man kommer i kontakt med person att samtala med. Att ha en sådan ingång blev särskilt angeläget efter den tragiska händelsen i Örebro i februari.

Polarbibblo skapade en presentationssida på Norrbottens gemensamma plattform för kultur för barn och unga i skolmiljö - Kulturbron. Polarbibblo är i grunden till för barn på fritiden, men även lärare kan använda material och annat på sajten för att uppmuntra barn att läsa, skriva och använda sitt språk. Till exempel kan de visa barn hur de skapar egna dikter, texter och berättelser på webbplatsen, sedan skicka in dem för att tas emot av en redaktör som svarar barnet och sedan publicerar verket på webbplatsen. Länk till sidan på Kulturbron: [En plats där barn skriver, skapar och läser - Kulturbron](#)

I oktober medverkade Polarbibblo i ett seminarium på den nationella konferensen *Kultur i skola – lotteri eller garanti?* i Luleå. Under rubriken "Minoriteters kultur i skolan – exempel och reflektioner" samtalade Marika Svala, verksamhetsledare för Pajala Kulturskola, och Annette Kohkoinen, biblioteksutvecklare på Polarbibblo, om hur skolor kan arbeta med att synliggöra och stärka minoriteters kultur i skola och förskola.

Region Norrbottens strateg för nationella minoriteter har samarbetat med Polarbibblo genom att synliggöra webbplatsen på den turné som gjordes till hälsocentraler, barnhälsovård och sjukhus. Strategen delade ut böcker på nationella minoritetsspråk, språkpaket och material om Polarbibblo för skyltning och utdelning till besökande barn och vuxna. Materialet om Polarbibblo blev väldigt uppskattat och har bidragit till att öka kännedomen om webbplatsen inom Region Norrbottens vårdverksamheter. Länk till artikel om arbetet: [Storsatsning på böcker för unga i Norrbotten - Minoritet.se](#)

Pilotföreläsare

Aktivitet: Undersöka användningen av kontrakterad föreläsare (pilot).

Syfte: Ökad kännedom om och användning av Polarbibblo.

En undersökning gjordes för att kontraktera en person att arbeta med föreläsningar och uppsökande aktiviteter i landet. Syftet var att öka kännedomen och användningen av Polarbibblo bland bibliotek och andra som arbetar med språkrevitalisering. Beslut togs om

att pausa arbetet då det var svårt att hitta en person som var intresserad av uppdraget och kunde kombinera det med sitt arbete. Istället genomförs uppdraget av personalen på Polarbibblo.

Kommunikation vid lansering av romani chib

Aktivitet: Insatser och aktiviteter i samband med lanseringen av romani chib på Polarbibblo.

Syfte: Ökad kännedom om och användning av Polarbibblo på romani chib.

Planering av kommunikation startade under året. Lanseringen av romani chib kommer att ske 2026 och blir en prioriterade aktivitet. Se beskrivning av arbetet ovan under rubriken *Polarbibblo på romani chib*.

Polarbibblo på jiddisch

Aktivitet: Samarbeta med resursbiblioteket för jiddisch för kunskapsinhämtning inför en förstudie om jiddisch på Polarbibblo.

Syfte: Ökad kunskap inom redaktionen inför fortsatt arbete med jiddisch på Polarbibblo.

Under året gjordes arbete med omvärldsbevakning inför ett införande av jiddisch på Polarbibblo. Som exempel deltog biblioteksutvecklaren för Polarbibblo på konferensen "250 år av judiskt liv i Sverige" i Malmö. I januari 2026 görs en studieresa till Stockholm för besök på Resursbiblioteket för jiddisch och judisk kultur, Stora synagogan och Bajit, huset för judisk utbildning och kultur samt en träff med språkfrämjaren för jiddisch på Institutet för språk- och folkminnen. Även biblioteket TioTretton i Kulturhuset ska besökas.

Utvecklingsinsats: Tillgänglighetsarbete

Kulturenhetens tillgänglighetsgrupp

Aktivitet: Deltagande i Kulturenhetens arbetsgrupp för tillgänglighet och bidra till arbetet

Syfte: Ökad kunskap om förbättrat arbete med tillgänglighet inom enheten och verksamheten.

Arbetsgruppen har varit vilande under året på grund av personalförändringar inom Kulturenheten. Aktiviteten följs upp av Kulturenheten.

Tillgänglighetsnätverk BiN

Aktivitet: Samordning av nätverksmöten för personal med ansvar för tillgänglighet inom BiN.

Syfte: Ökat erfarenhetsutbyte, utvecklingsarbete samt metodutveckling inom BiN.

Regionbiblioteket samordnade nätverksträffar med folkbibliotekspersonalen under året för att dela idéer och erfarenheter av arbete med framför allt talböcker.

Tillgänglig bibliotekswebb

Aktivitet: Säkerställa tillgänglighet vid bygge av ny webb för Bibblo.se.

Syfte: Säkerställa att vi uppfyller webbtillgänglighetsdirektivet.

Vid upphandling av systemleverantör har krav på tillgänglighet ställts. Utvecklingsarbetet startade hösten 2025 efter det att avtalet slöts och fortsätter 2026.

Fortbildning Polarbibblo

Aktivitet: Fortbilda redaktörerna för att publicera enligt tillgänglighetskrav för webbplatser.

Syfte: Säkerställa att vi uppfyller webbtillgänglighetsdirektivet.

En utbildning av Funka om tillgänglighet i det redaktionella arbetet startade 2025 och fortsätter 2026.

Tillgänglighetsgranskning Polarbibblo

Aktivitet: Slutföra beslutade åtgärder efter genomförd tillgänglighetsgranskning och publicera ny tillgänglighetsredogörelse på Polarbibblo.

Syfte: Säkerställa att vi uppfyller webbtillgänglighetsdirektivet.

Flertalet ärenden har gjorts under 2025 men en del kvarstår att åtgärda under 2026. En ny tillgänglighetsredogörelse blir därför också gjord först under 2026.

Utvecklingsinsats: Kunskap och förnyelse

Uppdatering av Regionbibliotekets strategiska kommunikationsplan för ett förbättrat kommunikationsarbete, ansvarsfördelning och planering och utveckling av kommunikationsarbetet inom BiN för en bättre planering och inriktning.

Uppdatering av Polarbibblos kommunikationsplan och utveckling av det interna kommunikationsarbetet för en bättre planering och ansvarsfördelning.

Vidareutveckling av arbetet med uppföljning och utvärdering inom Polarbibblo för ett förbättrat arbete med statistik.

Utbildning om arbete med tillgänglighet inom det redaktionella arbetet för Polarbibblo (Funka).

Utbildning i barnrätt för ökad kunskap om Barnkonventionen och arbete med Barnrätt (SKR:s Barnrättsutbildning).

Utbildning och arbete med M365 och Teams för ett förbättrat samarbete och planering.

Deltagit i regionernas gemensamma konferens med tema "Fortbildning för folkbiblioteken och den regionala biblioteksverksamhetens roll".

Utbildning om AI genom RISE kurs "Kom igång med AI".

Kunskap i samband med informationssäkerhetsarbete genom att ta fram handlingsplan och en kontinuitetsplan med hjälp av metoden KLASSA.